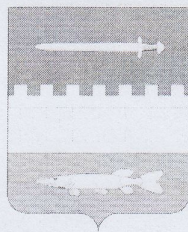

СОВЕТ
АКБУРИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Октябрьская, д. 44,
с. Акбуре, 423197

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АКБҮРЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Октябрь урамы, 44 нче йорт
Акбуре авылы, 423197

тел.: (8-84348) 3-62-40, факс: (8-84348)3-62-40, Akbur.Nsm@tatar.ru

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Акбуре авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ

2026 елның 21 апреленән

№ 8-25

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбуре авыл жирлегенең Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән территориясендә яшел үсентеләрне утырту, карап тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль законнар, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы «Акбуре авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Уставы нигезендә, Акбуре авыл жирлеге территориясендә экологик ситуацияне яхшырту, яшел үсентеләрне саклау өчен җаваплылыкны арттыру, яшел хужалык алып баруның төп мәсьәләләрен тәртипкә салу максатында, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбуре авыл жирлеге Советы

Карар итә:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбуре авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне утырту, карап тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелгән).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда: <https://pravo.tatarstan.ru>, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында: <https://novosheshmink.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Акбуре авыл жирлеге башлыгы

Ж.М. Жәләлетдинов

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Яңа Чишмә авыл җирлеге Советының
2026 елның 21 апрелендәге
№ 8-25 карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбуре авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә кермәгән яшел үсентеләрне утырту, карап тоту һәм саклау тәртибе турында
нигезләмә

1. Гомуми өлеш

1.1. Яшелләнделерелгән территорияләр җирлекнең табигый комплексы һәм яшеллек фонды территориясенә состав өлеше буларак үсемлекләр белән беррәттән табигатьне саклау, әйләнә-тирәнә саклау, ял итү, мохит формалаштыру һәм санитар-яклау функцияләрен үтиләр.

1.2. Яшелләнделерелгән территорияләрнең урыны һәм чикләре тарихи барлыкка килгән планировканы исәпкә алып һәм табигый компонентлар-рельеф, акваторияләр һәм яшел утыртмаларны исәпкә алып билгеләнә.

1.3. Яшел үсемлекләренә утырту, карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Акбуре авыл җирлеге Башкарма комитетына йөкләнә.

1.4. Яңа төзелешкә яшелләнделерелгән территорияләр булдыру буенча комплекслы эшләр керә. Яңа төзелештәге эшләрнең барлык төрләре дә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән, килештерелгән һәм расланган проект документациясе нигезендә башкарыла.

1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Акбуре авыл җирлеге (алга таба – авыл җирлеге) территориясендә яшел үсентеләрне агымдагы карап тоту эшләренә агач төпләрен кисеп, коры, авария хәлендәге һәм декоратив төсә югалган агач һәм куакларны аудару; үсемлекләренә санитар кисү керә.

1.6. Яшелләнделерү объектларын карап тоту - яшеллекне һәм яшелләнделерелгән территорияләрне төзекләндерү элементларын карау буенча комплекслы эшләр ул. Яшел үсенлекләренә карап тоту түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- агымдагы ремонт;

- агач һәм куаклыкларны карау буенча эшләрне – үсемлекләренә өстәмә тукландыру, сугару, йомшарту, утау, саклау, тамыр системасын жылыту, салкынга бирешүче токым куакларны бәйләү һәм чишү, жылы яратучы үсемлекләренә ышыклау һәм каплау (ул очрактагы барлык булган эшләр белән), ашламалар, чүп-чарларны төяү һәм бушату, корыган һәм авария хәлендәге агачларны кисү һ.б.ны;

- чәчәклекләренә карау буенча эшләрне – орлык чәчү, үсенте һәм суганчаларны утырту, сугару, йомшарту, утау, өстәмә тукландыру, үсемлекләренә саклау, чүп-чарны жыю һәм башка эшләрне;

- чәчәк вазаларын карау буенча эшләрне.

2. Яшел үсенлекләренә барлыкка китерү.

2.1. Территорияне әзерләү.

2.1.1. Территорияне әзерләү эшләрен җимерелергә тиешле корылмаларны, агач

төпләрен, төзелеш материаллары калдыкларын, чүп-чарны чистартудан башларга кирәк:

Объект	Агач күчәреннән объектка кадәр, м.	Агач кәүсәсеннән объектка кадәр, м.
Бинаның, корылманың тышкы стенасы	5,0	1,5
Тротуар кырые, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның йөрү өлеше кырые	2,0	1,0
Яктырту чөлтәренең таянычы	4,0	
Табан һәм стеналарының эчке кыры терәге	3,0	1,0
Газүткәргеч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткәргеч: полиэтилен жир асты торбалары өчен (торбаның төрле якларыннан)	3,0	-
Суүткәргеч, дренаж	2,0	-
Көч кабеле, элемтә кабеле	2,0	0,7

Искәрмәләр:

1. Китерелгән нормативлар ябалдашларның диаметры 5 метрдан да артмаган агачларга карый һәм, димәк, зур диаметрлы агачлар өчен арттырылырга тиеш.
2. Агач һәм куаклар утыртканда биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы стеналары янында инсоляция һәм табигый яктырту норматив дәрәжәләрен үтәргә кирәк.

2.2. Яшел үсентеләрне карап тоту

2.2.1. Яшел утыртмаларны дәрәс карап тоту буенча төп чараларның берсе булып ябалдашларны кисү тора. Санитария, яшәртү, формалаштыру кебек кисү төрләре бар.

2.2.2. Ябалдашларны санитар кисеп алу иске, авыру, кипкән һәм зарарланган ботакларны, шулай ук ябалдаш эченә яки бер-берсенә яқынайган ботакларны кисүгә юнәлдерелгән.

Шулай ук үзек кәүсәдән очлы почмак яки вертикаль (пирамида формалардан тыш) өскә таба чыгып торучы бәбәкләр дә, аларны сынуга һәм кәүсәдә яралар барлыкка китермәслек итеп, киселергә тиеш.

Санитар кисеп алуны вегетация дәвере буена ел саен үткәргә кирәк. Ләкин зур күләмдә зур ботакларны бер үк вакытта кисү уңайсыз, шуңа күрә аларны акрынлап, елына 1-2 ботакны алып ташлау яхшырак.

2.3. Чәчәк түтәлләре ясау

2.3.1. Чәчәк түтәле - бу геометрик формада яки ирекле формада берьяеллык, икеьяеллык яки күпьяеллык үсемлекләр утыртылган участок. Бу яшелләндерү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чәчәк түтәлләрен карап тоту

2.4.1. Чәчәк түтәлләрен тиешле тәртиптә карап тоту түбәндәгеләрдән тора: үсемлекләргә су сибү һәм коендыру, туфракны йомшарту һәм чүп үләннәрен утау, чәчәк атып бетергәннәрен кисү, корткычлардан һәм авырулардан саклау, мульча ясау, минераль ашламалар керту, чүп-чардан арындыру.

2.4.2. Берьяеллык үләннәргә һәм икеьяеллык үләннәргә су сибү жир тамырларының тирәнлегенә үтәп керсен өчен тигез булырга тиеш.